

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Arizori neromâne nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează
înserate
Se primesc: Administrațiunea
Brașov, administrațiunile
ȘIROURI de ANUNȚURI:
Viena la J. K. Naach.
nr. Augustin & Emorie Leg-
er, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Naach, Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
pold (VII) Erassébet-körut
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană la bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ală. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
zi.
Abonamente pentru Austro-Ungari!
Pe un an 24 cor., pe șase la:
12 cor., pe trei luni 8 cor.
— și de Duminecă 4 cor., pe an
— Pentru România și strălău.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— și de Duminecă 8 fr., pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
— On dusul acasă: Pe un an 32
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 76.

Brașov Miercuri 8 (21) Aprilie

1909.

Cum se va tranșa criza ungară?

Ministri ungari sunt iarăși la Viena, unde au început erii tratările cu guvernul austriac în chestiunea băncii. După toate semnele Wekerle, Kossuth și Apponyi au adus cu sine la Viena convingerea, că n'o să poată eși nici decum la cale cu proiectul lor de bancă de cartel, cu care sperau, că vor împăca și capra și varza. Br. Bienerth, deși este și el numai șeful unui cabinet de tranziție, poate vorbi astăzi cu altă autoritate, decât vorbeau antecesorii săi de pe vremuri, cari se ascundeau la spatele monarhului și subscriau toate, câte se pregateau cu concursul și la stăruința Ungurilor. Astăzi ministru-președinte austriac se poate provoca și el la o putere, ce o are la spate și care este voința parlamentului din Viena. S'au schimbat vremurile chiar și de la 1906, de când a venit la putere guvernul coaliției maghiare. Și dacă este adevărat, ceea ce afirmă corespondentul unui ziar din Budapesta, că deocamdată s'a strămutat cartierul general ungar la Viena, tot așa de adevărat este, că spiritul, ce predomină azi în Viena, nu consună nici decum cu nizuințele de separare financiară și economică, ce le are partidul independist maghiar și pe cari Kossuth cu Apponyi umblă acum să le realizeze, măcar în parte.

Se știe deja înainte cum are să se desfășure criza. Eri după amiazi s'au început tratările în casa ungară din Bankgasse și aceasta cu considerare la suferința lui Kossuth, ca ședințele să fie mai aproape de locuința lui. Dacă, cum se prevede, br. Bienerth va declara, că nu-i cu puțință a garanta, că proiectul unei bănci de cartel va fi primit de parlamentul austriac, atunci ministru-președinte Wekerle va propune Majestății Sale, ca să asculte pe conducătorii majorității parlamentare: Kossuth și Apponyi.

Aceștia vor prezenta la rândul lor monarhului cererea de a încuviința înființarea băncii ungare independente. Dacă Majestatea Sa va fi contra unei bănci deosebite și pentru continuarea stării actuale prin prelungirea privilegiului băncii până la 1817, atunci fiacșul cabinetului coaliției va fi perfect și el va trebui să-și dea dimisiunea. Atunci se crede, că contele Andrássy va fi însărcinat cu înființarea noului ministeriu și fără bancă independentă. Cel mult Mercuri sau Joi în săptămâna aceasta se crede, că deciziunea va fi luată. În ultimul moment organul fracțiunii Iusth-Hollo, care a adus lucrurile așa de parte ca modul, cum se va rezolva chestiunea băncii, să decidă și asupra crizei guvernamentale și parlamentare ungară, se mai încearcă cu amenințări slabe, printre rânduri, cari de sigur vor fi primite cu un suris ironic, de către Austrieci.

El spune adevărat Monarhului, că dacă ar fi la palatul din Buda, altfel ar privi treburile Ungariei și ar înțelege punctul de vedere ungar. „Trebuie să înțeleagă Maj. Sa gândul nostru, căci și

capul său e muncit de gânduri grele. Poziția internațională a monarhiei noastre nu e cea mai plăcută. Adevărat, că a încetat mișcarea războinică, dar acesta nu e triumful puterii noastre, ci a Germaniei, ear faptul că nu de bună voe, ci numai siliți plătim 50 mil. despăgubire Turcilor, e cu privire la monarhie destul de umilitor. Și dacă a și încetat pericolul nemijlocit de războiu, rămâne totuși la puterile adversare, din cauza nesuccesului ce l'au avut, o amărăciune și un simț de răsunare, ce se îndreaptă în contra noastră. Urmarea va fi, că vom trebui să urcăm contingentul armatei; și atunci ca și la plata celor 50 milioane despăgubire Maj. Sa va avea lipsă de votul dietei ungare. Ba și anexiunea Bosniei trebuie să fie primită pe cale constituțională. Și ar fi lucru ciudat înaintea Europei întregi, dacă domnitorul n'ar putea face să se voteze nici de propriile sale popoare anexiunea, ce l'a succes, după multe zburcămări și cu mare greu să facă să fie recunoscută de puteri". („Magyarország" dela 18 Aprilie).

Așa vorbesc acum — firește fără nici un rizic — aceia, pe cari mai dau năzi faimosul Apathi cu Clujenii săi voia să-i prezenteze ca exemplu unic și exclusiv de lealitate față cu tronul și cu monarhia!

Omagiile consiliului comunal al Vienei. Consiliul comunal al Vienei s'a dus Duminecă în mijlocul unei asistențe enorme să prezinte Maj. Sale Monarhului omagiile populațiunii vieneze pentru menținerea păcii.

Răspunzând discursului primarului Lueger, Maj. Sa a mulțumit în mod foarte cordial pentru aceste omagii, spunând între altele:

»Timpurile serioase au trecut; am fost satisfăcut de a vedea că patriotismul întregii populațiuni a monarhiei precum și devotamentul bravei mele armate, inspirată de cel mai bun spirit, mi-au dat un puternic sprijin și puțință de a menține pacea, căci chiar un războiu drept și fatal cere multe jertfe. Cea mai mare propășire este adusă popoarelor de către o pace păstrată cu onoare.»

Sgomotoase, ne mai stârșite strigări de »Hoch« și un șir de cântece patriotice, cântate de reuniunea vieneză, a salutată cuvintele monarhului. La această manifestare omagială a participat aproape întreaga populațiune a Vienei. Numai în curtea castelului din Schönbrunn a fost la 70,000 oameni.

Clubul deputaților naționaliști va ținea la 26 April n. la orele 5 p. m. o conferință în localitățile din Budapesta ale clubului. Domnii deputați sunt rugați cu insistență a nu lipsi dela acea conferință.

Guvernul român și convenția cu Austro-Ungaria. Din București se anunță că membrii guvernului fiind ocupați cu serbările pentru jubileul Regelui Carol, tratările pentru încheierea convenției comerciale cu Austro-Ungaria nu vor putea fi reluate până Sâmbătă. Duminecă au sosit o parte dintre delegații austro-ungari.

Denunțarea convenției austro-sârbe. Guvernul sârb a denunțat pe ziua de 15 Aprilie 1910 convențiile următoare cu Austro-Ungaria: convenția de navigație; convenția consulară privitoare la moște-

niri, acea privitoare la extrădarea criminalilor. Guvernul sârb a declarat în același timp că e gata a începe negocieri spre a ajunge la convenții noi.

Protocolul turco-bulgar. Ambasada turcă din Paris este oficial informată că un acord a intervenit asupra tuturor punctelor litigioase între Turcia și Bulgaria și că semnarea protocolului este iminentă.

Sinodul arhiepiscopial.

(Raport special.)

(Ședința II.)

Sibiu 6/19 Aprilie 1909.

S'a deschis la oarele 11 în sala muzeului Asociațiunii, unde se vor ținea și următoarele ședințe: Prezident Arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, notar al ședinței dr. G. Proca.

Notarul Matei Voilean cetește protocolul ședinței premergătoare, care se autentică.

La ordinea zilei: verificările deputaților sinodali prin comisiunile înstitute de ședința anterioară. Se declară de verificare 50 de deputați. Constatându-se că 42 deputați sunt prezenți, sinodul se declară capabil de-a aduce concluze valide

Se exmite o comisiune constătătoare din deputații: Partenie Cosma, Dr. M. Cristea, Nicolae Garoiu, Nic. Ivan și Dr. E. Roșca pentru a face o combinație cu privire la alegerea biroului și a comisiunilor, iar ședința se suspendă pe 10 minute. După redeschidere, la propunerea comisiunii, prin raportorul M. Cristea, sinodul declară de aleși pe următorii:

În birou: Vasile Duma și Matei Voilean din cler, iar dintre mireni deputații: Ioan Lăpădat, Dr. George Proca, Nicolae Sulică și Lazar Tritean.

În comisia verificatoare: Nicolae Borzea, Petru Popovici și Iovian Mureșan din cler; iar dintre mireni: Dr. Zosim Chirtop, Dr. Enea Papiu, Dr. G. Buzura, Dr. Liviu Lemény, Dr. Dumitru Ștefan și Dr. Octavian Vas.

În comisia organizatoare: Ioan Droc, Nicolae Ivan și Dr. Eusebiu Roșca din cler; iar dintre mireni: Vasile Almășan, Partenie Cosma, Nicolae Garoiu, Ioan de Preda, Ioan cav. de Pușcariu și Dr. Liviu Lemény.

În comisia bisericească: Dr. Miron Cristea, Vasile Domșa și Vasile Voina din cler; iar dintre mireni: V. Moldovan, Dr. Ioan Șonchea, Dr. Eugen Mețian, Iosif Popescu, Dr. Ioan Popescu și Dr. Aurel Vlad.

În comisia școlară: Matei Voileanu, Dr. Ioan Stroia și Sergiu Medean din cler; iar dintre mireni: Nicolae Bogdan, Demetriu Coșma, Victor Păcală, Nicolae Sulică, Arseniu Vlaicu și Dr. Petru Șpan.

În comisiunea financiară: Galacteon Șagău, Dumitru Moldovan și Vasile Damian din cler; iar dintre mireni: Ioan Lăpădat, Dr. Iancu Mețian, Dr. Vasile Preda, Dr. Ștefan Rozvány și Ioachim Fulea.

În comisia petiționară: Ioan Hamsea și Petru Popovici din cler, iar dintre mireni: Dr. Ioan Margita, Dr. A. Bodea și Dr. Dionisiu Roman.

Se prezentează diferitele rapoarte ale conzistorului arhiepiscopial către sinod, cari se împart comisiunilor.

Se acordă concediu pe întreaga sesiunea deputaților Dr. Nic. Coșma, Dr. Pavel Opișca, Dr. Valeriu Moldovan, Virgil Onițiu și Octavian Goga.

I. P. S. Sa în termeni călduroși dă expresiune durerii din cauza trecerii din această viață a deputatului *Mihai Cirlea*, carele întreaga sa avere a lăsat-o spre scopuri bisericăști-culturale. Sinodul își exprimă condolența prin sculare.

Anunțându-se ședința proximală pe

poimâne, mâne nu se poate ținea ședința ca comisiunile să poată să lucreze, la oarele 10, ședința se încheie la oarele 11^{3/4}, a m

Raportorul.

Revoluția în Turcia.

Situația sultanului zdruncinată.

Ziarul »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că chestiunea sosirii trupelor din Salonic predomină toată situația. O comisiune, care fusese trimisă înaintea trupelor, s'a înapoiat fără a fi putut ajunge la un rezultat.

Mișcarea se întinde din moment în moment. Politicienii sunt de părere că dacă garnizoana din Constantinopol se va înfrăți cu trupele tinerilor turci, acest fapt ar zdruncina pozițiunea Sultanului.

Din camera turcească.

În ședința de alaltăieri a camerei turcești s'a ales o delegațiune de deputați, cari se meargă la Ceatalcea pentru a liniști trupele concentrate acolo. În urmă s'a dat citire la treizeci de depeși de protestare în contra evenimentelor de Marți, declarând mai toate, că populațiunea și armata e gata a merge asupra Constantinopolului, dacă nu se va anula schimbarea de regim, sau dacă Constituțiunea ar fi în primejdie. Printre aceste depeși sunt și cele ale șefilor corpurilor al IV-lea și al II-lea de armată. Acesta din urmă declară, că, dacă Constituțiunea și Camera sunt în primejdie, *întregul corp va veni spre Constantinopol.* Asemenea depeși au sosit și dela diferitele diviziuni ale corpului din Salonic.

La oarele 5 p. m. ședința a fost întreruptă în scopul de a se primi trupele, care veneau dela Ceatalcea sau dela Hadenkioi. Președintele Camerei a salutat trupele concentrate în fața Camerei; în urmă junele-ture Iussuf Kemal le-a numit sprijinitoare ale Constituțiunii, care de altfel nu este în pericol și nu a fost obiectul manifestațiunii de Marți. Oratorul a adăugat, că așteaptă dela trupe supunere militară și le mulțumește că au venit. După câteva rugăciuni zise de un preot, trupele au aclamat pe Sultanul. După o vie discuție, în care albanezul Ismail Kemal a căutat să arate că schimbarea de guvern era constituțională, Camera a decis să răspundă depeșilor de protestare în senzul proclamațiunii și a adoptat moțiunea junelui turc Aarif propunând să se ceară de către Camera guvernului garantarea vieții deputaților absenți precum și suprimarea cenzurii depeșilor.

În aceeași ședință s'a adoptat interpelarea deputaților armeni și arabi, de ce nu s'a luat măsuri de a se împiedeca desordinele dela Adana și s'a decis a se adresa la Adana și vila-telor armenest o depeși sfătându-le să fie pacifice. Un deputat armean a declarat, că aceste desordine au fost provocate de către instigatori și sunt urmările nepedepsirii măcelurilor din 1896.

„Lumina“ din Sibiu și „Plugarul“ din Blaj.

Cetim în »Revista Economică« :

În centrele mitropolilor noastre tocmai acum se inactivează două instituțiuni economice. Una e banca »Lumina« din Sibiu, care și-a ținut adunarea generală de constituire în 26 Februarie a. c., alta e »Plugarul«, însoțire economică-comercială în Blaj, constituită în adunarea generală dela 31 Martie n. c.

Banca »Lumina« se înființează cu un capital de acții în suma de cor. 600,000 și, în înțelesul statutelor, 50% ale venitului curat vor fi destinate pentru scopuri culturale. Însoțirea »Plugarul« se înființează

prin subscrierea de cote fundamentale de câte cor. 10, și din venitul curat ce va rezulta după tragerea alor 5% după cotele plătite, cel puțin 50% vor fi destinate pentru scopuri culturale și filantropice.

Prin faptul, că amândouă aceste au prevăzut în statute jumătatea venitului lor curat pentru scopuri obștești, ambele pot să devină instituții econom. excepțional de folositoare.

Dacă privim însă mai de aproape la influința, ce aceste instituțiuni vor putea să exercite asupra progresului poporului nostru, »Plugarul« prezintă avantajii neasemănat mai mari și mai apropiate, pe cari le relevăm cu deosebită bucurie, mai ales pe motivul, că bărbații inițiatori și puși la conducere au înțeles glasul timpului și au pus la cale o instituțiune economică menită să pătrundă în masele poporului și pe acesta să-l ridice la o situație mai bună, atât economică, cât și culturală.

Căci ce anume și-a pus de problemă »Plugarul«?

Iată ce:

- să promoveze toate interesele economice-comerciale ale poporului nostru,
- să înființeze magazine de lemne, de bucate și de rechizite economice,
- să înființeze școli de agricultură și de industrie,
- să înființeze bănci populare, tovărășii sătești, lăptării, untării,
- să intermedieze tot felul de vânzări și cumpărări,
- să câștige seminte, mașini și alte rechizite de lipsă pentru membrii ei,
- să înlesnească și intermedieze arândarea, subarândarea și parcelarea de moșii,
- să edice cărți folositoare pentru popor,
- să țină cursuri practice și prelegeri populare în domeniul economiei și comerțului,
- să înființeze unele fabrici pentru producerea articulelor celor mai de trebuință poporului și. a.

Iată un program vast de muncă intru adevăr folositoare. care ține sama de trebuințele reale ale poporului nostru în împrejurările actuale, un program pe a cărui bază — după cum se zice în apelul adresat publicului — se va stăruie din toate puterile a ajuta poporul nostru în năzuința sa de a se ridica la o stare cât mai bună materială, fără caie un popor nici când nu se poate valida în lupta pentru existență, ce pe zi ce trece devine tot mai grea.

(Va urma.)

Greva teologilor din Cernăuți.

Despre o grevă unică în felul ei ne aduce știrea ziarul bucovinean »Patria«. Iată cum s'au petrecut lucrurile:

Teologii din Cernăuți, se știe, că sunt divizați în două tabere naționale, români și ruteni. Primii aparțin societății »Academia ortodoxă«, iar cei din urmă societății »Pravoslavna Akademia« și atât unii cât și ceilalți își au corurile lor separate. Cântările liturgice le esecută alternativ, când românește, când rusește, după cum răsună din altar glasul respectivelui preot sau al episcopului. Mitropolia își are în timpul ultim corul său permanent, însă anunțându-se corurile teologilor, ca să fie admise la Paști a executa cântările liturgice, conducătorul catedralei a concediat corul metropolitan, ba anunțându-se ulterior și societatea filarmonică »Armonia« ca să fie admisă de Paști a executa cu corul ei cântările liturgice, protopapa catedral a fost necesitat să declare, că nu poate să o admită, prenotați fiind deja teologii cu corurile lor.

Când colo ce se întâmplă? Teologii ruteni în ziua de Marți în săptămâna paștilor la liturgie, din cauza unui »Tatăl nostru« care susțineau că se cuvine să-l cânte ei și nu Românii, caută nod în papură și declară că nu mai sunt dispuși a cânta cu corul lor, fiindcă Românii îi neîndreptățesc. A rămas deci să execute cântările numai corul teologilor români și el și-a împlinit datoria cu acuratețe până în ziua de Paști dimineața la înviere. Însă în ziua aceasta cântările nu le-au mai executat după obiceiul calup al împetrișărilor de limbă, ci au aflat de bine să cânte mai mult românește decât rusește, ceea ce în altar a displicut cu desăvârșire, pe când majorității covârșitoare a credincioșilor sosiți la înviere i-a plăcut foarte mult, căci cum vin teologii români să cânte rusește, pe când rușii, prezenți fiind, refuză a cânta? Îndârjirea teologilor români a crescut și mai mult după ce protopapa catedral, părintele calistrat Coca, în loc să-i invite cu binele, le-a poruncit cu bruschetă să cânte și rusește. Aceasta i-s'a părut totuși ceva prea mult, căci ei

nici nu știu destul de bine cântările rusești, deci nici nuse cred datori a-și maltrata limba cu ele — și în loc să urmeze ordinului venit din altar, ei au aflat de bine să se pună pe punctul de vedere pur național și să nu mai cânte decât numai românește. Văzând mitropolitul lipsa de disciplină — a renunțat cu totul la cântarea teologilor și în locul corului au început să cânte cantorii dela cele două strane în mod alternativ, când românește, când rusește.

»Patria« spune apoi că indignarea credincioșilor a fost mare din cauza acestui incident regretabil și după ce stabilește răspunderile pentru cele întâmplate, conchide că cel mai conștient ar fi ca să se destineze zile anumite, în cari liturgia să se celebreze numai într'o unică limbă, anunțându-se înaintea, ca să știe toți credincioșii, că atunci și atunci n'au ce căuta în biserica cutare, pentrucă acolo se celebrează într'o limbă străină, cu care nu vor să aibă nici în clin nici în mână.

Parochia din Tâlmăcel.

(Spre luare aminte de către Sinodul din Sibiu.)

Mai mulți credincioși din Tâlmăcel (comit. Sibiu) ne comunică copia unei rugări, ce au adresat'o parochienii din această comună prea venerabilului Sinod arhiepiscopar gr. or. din Sibiu. În această rugare ei spun că parochia lor Dumitru Săcărea din parochia primă a Tâlmăcelului murind, această parochie a devenit vacantă acum aproape de un an. După statutul organic ea ar fi trebuit ocupată, cel mult în șase luni. S'au făcut toți pașii de lipsă la Conzistoriu și s'au prezentat în diferite rânduri deputații de câte 30 până la 40 membrii la Excelența Sa Archiepiscopul și Metropolitul cerând publicarea concursului și întregirea parochiei vacante. În 29 Februarie a. c. comitetul parochial a decis din nou publicarea concursului și același lucru l'a decis și sinodul protopresbiteral al tractului Sibiu în ședința dela 24 Februarie a. c. Cu toate astea până acum nu s'a făcut nimic.

În rugarea amintită se face întrebarea, cum de nu se respectă dispozițiunile în vigoare? Cine și ce e cauza, că parochia Tâlmăcelului nu s'a întregit un an de zile? Petenții așteaptă dela Sinod, să cerceteze cazul. »Apărând biserica de boalele interne, ca să poată rezista la timpul său boalelor și loviturilor eventuale externe« — și-l roagă în fine a dispune neamănata publicare a concursului pentru ocuparea postului de paroch în Tâlmăcel.

Rugarea se termină c'un fel de amenințare — »ca să nu fim siliți a recurge și la alte mijloace.« — pe care nu o aflăm la loc, deoarece nu se poate admite, că dacă se va fi comis vreo eroare sau chiar vreun abuz în cazul de față, Sinodul n'ar fi gata a-l constata înfierându-l după merit.

STIRILE ZILEI.

— 7 Aprilie v.

Mocsanyi despre »Religiune și știință.«

Este cunoscut interesantul studiu al mult regretatului Alexandru de Mocsanyi, asupra raportului dintre »Religiune și știință«. Profesorul Dr. I. Sawicki din Peplin, în Prusia de vest, a făcut o recenziune în revista germană »Philosophisches Jahrbuch« dela Fulda (1908) asupra acestui studiu. Mocsanyi, cetind recenziunea, a adresat reflexiunile sale asupra ei redacțiunii numitei reviste. De aici s'a născut o corespondență între Mocsanyi și Sawicki. Scrierile amândurora le-a publicat »Drapelul« din Lugoș împreună cu un cuvânt introdusător scris de d-l Dr. V. Branșco în suplimentul de Paști. Critica d-lui Sawicki, care relevă meritul scrierii lui Mocsanyi precum și scrierile amintite, pe cari a le publica Al. Mocsanyi a autorizat pe Dr. Branșco două zile înainte de moartea sa, oferă un deosebit interes științific.

Teatru românesc în Brașov. Aflăm cu plăcere că un grup de diletanți români din Brașov pregătește două reprezentațiuni teatrale, a căror termin s'a fixat pe zilele de 17 și 24 Aprilie st. v.

Necrolog. În Turnu-Severin a încetat din viață în etate de 79 ani Arton Axente, fratele mai mic al vestitului prefect de ple memorie Axente Severu. Ca și fratele său mai mare, Arton Axente a luat parte în tinerete la evenimentele sângeroase ale anului 1848. În mormântarea a avut loc Joia trecută în Turnu-Severin.

— Din Hațeg primim trista veste despre moartea lui Mihail Bontescu, un vrednic fruntaș al ținutului Hațegului. Mihail

Bontescu moare în etate de 70 ani, după o viață rodnică dedicată binelui familiei și neamului. În mormântarea a avut loc Duminecă. Pe defunctul îl deplâng Maria Bontescu n. Barițiu ca soție, Dr. Ioan Papp ca ginere, Victor, Veturia, Virgil și Fabiu ca fi. Dora Bontescu n. Vuia ca noră, Pavel și Doina ca nepoți.

— În Sacalul de câmpie a încetat din viață în 18 Aprilie n. Nicolae Pop, paroh gr. cat., viceprotopop onorar al tractului Pogacelei în al 68-lea an al vieții și al 41-lea an al preoției și fericitei sale căsătorii. În mormântarea are loc astăzi. Pe răposatul îl deplânge văd. Carolina Pop n. Socol ca soție și numeroși fi, fice și cănsăngeni.

Odihnească în pace!

Camera comercială și industrială din Brașov aduce la cunoștința publicului, că domnul ministru reg. ung. de comerț acordează din »fondul de stipendii Regina Elisabeta« respective din interesele celui fond 4 stipendii de câte 2500 cor. la tineri absolvenți de școala comercială orientală. Aceste stipendii se dau la astfel de comercianți mai tineri, cari și-au absolvat studiile la o academie orientală de comerț cu succes cel puțin »bun«, și cari după absolvare au practizat în comerț cel puțin 3 ani de zile. Stipendiștii sunt obligați a petrece ca angajați ai vre-unei firme de export — cel puțin un an de zile într'un port mai mare străin sau într'un oraș cu export mare maritim; portul sau orașul și-l pot alege ei înșiși, și au să-l indice în petițiunea prin care cer stipendiu. Scopul acestui obligământ este, să studieze raporturile comerciale pe acest teren și apoi să facă rapoarte regulate despre experiențele făcute.

Dacă stipendistul s'a ocupat în mod satisfăcător, stipendiu se poate acorda de repetiții. După un stipendiu din acestea este îndreptățit a petiționa oricare absolvent al unei școale de comerț orientale, care și are sediul permanent în districtul camerei comerciale și industriale Brașov, adecă în comitatele Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș, și cari corespund condițiilor din concursul publicat. Petițiunile ajustate în sensul emisului referitor la această afacere, concipiate în limba maghiară și adresate înaltului ministeriu de comerț sunt a se prezenta la protocolul de exhibite al camerei comerciale din Brașov cel mult până la 1 Maiu a. c. În drumări mai detaiate despre condițiuni, despre concipierea petițiilor, despre adnețele recerute, etc. etc., se dau din partea biroului camerei.

Vizita principelui moștenitor al Germaniei la Viena. După reîntoarcerea sa din București principele de coroană Wilhelm se va opri în Viena pentru a face o vizită Maj. Sale Monarhului. Principele Wilhelm va sosi în Viena Duminecă la orele 2 și 8 min. p. m. și va fi primit în mod oficial.

Vaporul românesc »Principesa Maria« sosind Sâmbătă seara în Constanța, s'a constatat că avea patru gloanțe pe bord și flanc. E probabil că acele gloanțe s'au rătăcit pe vaporul românesc, când acesta a trecut prin dreptul cartierului Galata din Constantinopol. Pasagerii, cari au sosit Sâmbătă la Constanța, spuneau că în cartierul european Pera era liniște, pe când în cartierul Galata se auzeau împușcături.

Dare de seamă. La concertul aranjat de învierea română din Budapesta în 14 Martie st. n. au binevoit a contribui resp. a suprasolvi următorii domni: Dr. Alexandru de Mocsanyi, Antoniu de Mocsanyi, George Pop de Băsești, câte 100 coroane; Dr. Ion Mihu, Vinerea 50 cor.; I. P. S. Sa Ioan Meșianu, arhiep. și metropolit, 40 cor.; C. Derussi, conzul României în Rp., 30 cor.; doamna Sofia Babeșiu, Budapesta, Dr. Titu Babeșiu Budapesta, Constantin de Colbazi Spring, Dr. Amos Frâncu Cluj, Iosif Gall Budapesta, Alexandru Onaciu Budapesta, Dr. George Popu Budapesta, Iuliu cav. de Pușcariu Budapesta, Iosif Șterea Șuluțiu, Sibiu, câte 20 cor.; Dr. Gh. Bilasăcu Budapesta, Coriolan Pop, Viena, câte 15 cor.; Dr. Emil Babeș Budapesta, Dr. Romul Boilă, Dieosânsmărtin, D-na Maria Căicuțiu, Budapesta, Dr. Aurel Cosma, Timișoara, Dr. Ion Mezei Budapesta, Dr. Const. Missits Lipova, P. Nădășan Budapesta, Ioan Negruțiu Blaj, Dr. Izidor Pop Lugoș, Augustin Paul Budapesta, Dr. Iosif Popoviciu Budapesta, Dr. Ilarion Pușcariu Sibiu, Ioan cav. de Pușcariu Bran, Gherasim Rațiu Budapesta, Emanuil Ungurian Timișoara, câte 10 cor.; Dimitrie Birăuț Budapesta, Ghenadie Bogoevici Budapesta, Alexandru Dobrescu Sebeșul-săseș, Dr. Dragonescu Budapesta, Dr. Ion Elekes Sebeș, Augustin Maior Budapesta, Emil Mihailu Budapesta, Dr. Const. Moisil Năsăud,

Rubin Pațitia Alba-Iulia, Iosif Pop Budapesta, Gh. Rădulescu Budapesta, N. Țăranu Budapesta, Dr. Gavril Tripon Bistrița, câte 5 cor.; Dr. Mezin 2 cor.; Il. Dancăs Budapesta, I. Codrean, N. Roșca, câte 1 cor. — Venitul curat 241.70 cor. Le mulțumim tuturor și pe calea acesta pentru sprijinul dat tinerimei române din Budapesta. Budapesta, 17 Aprilie 1909. Nicolae Negruțiu, stud. la mat. Aurel R. Dobrescu, rig. med.

Teatru german. Trupa d-lui Leo Bauer continuă cu succes seria de reprezentațiuni. Astăzi seara se va reprezenta comedia »Nervöse Frauen«, iar mâine drama în trei acte de Ibsen »Baumeister Solnes«.

Spargere fără succes. Duminecă s'au niște făptuitori necunoscuți au intrat în o casă din strada Năsipului de sus. printr'o fereastră dinspre grădina. Aruncând tot ce le venea la mână și negăsind ceva mai prețios, au spart un dulap, în care era un binoclu, pe care l'au dus cu ei. Poliția urmărește pe făptuitori.

Sub roatele trăsorei. Servitorul Nicolae Stoica eșia eri cu o căruță de-a firmei Czell din curtea cesarmei din Strada Fabricii. Tocmai când trecea peste podul dinaintea casarmei, trecea pe drum cu căruța George Ghimbășan din Stupini, însoțit de Maria Brendușoi și soacra acesteia. Servitorul mănâncă cu putere, a lovit căruța lui Ghimbășan astfel, încât aceasta s'a răsturnat și cei din căruță au ajuns între roate. Maria Brendușoiu a suferit grave leziuni interne.

Vesitul cântăreț Caruso a desfăcut toate contractele ce avea pentru primăvara și vara aceasta în America. Se întoarce în Europa, întâiu în Anglia, apoi în Italia. Sufere de paraliză sau atonia coardelor vocale și un specialist, Dr. Holbrook Curtis i-a ordonat doi ani de repaus desăvârșit al glasului. Acum câteva luni și-a făcut operație la laringe în Italia.

La biblioteca Academiei Române s'au consultat în luna Martie 2434 volume și broșuri tipărite de către 918 cetitori; 221 manuscrise, 858 documente; 126 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 173 cetitori. Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 555 volume și broșuri; 266 numere de reviste române; 106 reviste străine; 2 volume manuscrise; 1 document; 879 foi volante și 5 medalii.

Mulțumită. Din prilejul trecerii la cele vecinice a preascumpului nostru frate, unchiu și cumnat Mihail Cirlea, fost notar public reg. în Abrud, nenumărați pretini și cunoscuți ne-au consolat parte în scris, parte verbal, parte participând la înmormântarea neuitatului nostru defunct; acestor inimi nobile le aducem adânc simțita noastră mulțumită și pe aceasta cale. — Alba-Iulia, 19 Aprilie 1909. — Adânc înținatatei rud-nii.

„Șeriatul.“

În mișcarea revoluționară din Constantinopol știm că joacă un rol mare »Șeriatul«. Ulema-șe au rugat pe Sultan, de a relua costumul strămoșilor, de a plana pe deasupra constituției și de a guverna după »Șeriat«.

Ce este »Șeriatul«?

Cum principala cauză a revoluției de astăzi este — sau cel puțin în apariția pare a fi — d-pă spusele provocatorilor ei, nerespectarea Șeriatului, credem util a explica cetitorilor noștri, după o recentă lucrare a lui Heideborn asupra Dreptului public și administrativ al imperiului otoman, ce este acesta.

Șeriatul este totalul preceptelor venite direct dela Dumnezeu musulman și au de scop regularea purtării oamenilor atât în raporturile dintre ei cât și în acelea cu Ființa supremă. Fiind în același timp un sistem de religie și de morală și un sistem de drept, Șeriatul se împarte în două: »Ahlkâmi-itikadiyye« și »Ahlkâmi-umumiyye«, cuprinzând precepte religioase și morale și »Ahlkâmi-ameliyye«, cuprinzând precepte cu caracter practic, cari regulează conduita omului față de Dumnezeu și de semenii săi. Partea a doua mai poartă numirea de »Fykhyh« sau dreptul. Ca termen al Șeriatului el are și înțelesul de regulator al cultului religios, al raporturilor cu Dumnezeu, iar nu numai acela de regulator al legăturilor sociale. »Fykhyh« cuprinde o parte generală în care se stabilesc principiile juridice și religioase și alta specială pentru amănunte.

În ce privește pe capul statului, Sultanul, Șeriatul îl consideră ca păzitorul și executorul legilor sale. Credincioșii sunt obligați a se supune poruncilor suvera-

nilor în virtutea versetului: »O, voi cre-
dincioșilor supuneți-vă lui Dumnezeu și
profetului său și ascultați pe reprezentantul
lui printre voi. Cei dintâi sultani n'au
eșit din sfera legislativă a Șeriaturii.
Toate decretelor lor aveau caracterul unor
simple instrucțiuni către șefii administra-
tivi pentru asigurarea aplicațiilor Șeria-
tului. Astfel s'a dezvoltat treptat dreptul
public otoman conform caracterului im-
periului și fără a se îndepărta de precep-
tele Șeriaturii.

Adevăratul creator al dreptului con-
stituțional a fost Mahomed II cuceritorul,
care a organizat administrația, magistra-
tura și învățământul. Și după el Suleiman,
supranumit Legislatorul.

Astăzi legile fundamentale ale Turciei
sunt cele două rescripte imperiale, Hatti-
șerife, din 3 Noemvrie 1839 și 18 Februarie
1856 și constituția din 4 Ianuarie 1877,
restabilită la 24 Iulie 1908. Constituția de
altfel o conformă Șeriaturii, însă cum în
materie de legislație totul depinde de
spiritul de interpretare, lesne a fost reac-
țiunii să aprindă focul pe motiv că s'a
încălcat Șeriaturii.

O lege nu valorează decât prin sen-
zul, în care este aplicată. Dacă ulemalele
și softalele, autorii întoczitori ai contra-
revoluțiilor turcești înțeleg să aplice »Șe-
riatul« într-un sens strict *izlamic, antili-
beral*, se poate zice, că mișcarea de re-
noire și reculegere din Iulie trecut și-a
trăit traiul.

Din carnetul unui forestier*).

— De sub Copaci. —

Semni:—Zărnești, Martie 1909.

Dragă verel! Încă un pas cu Doamne
ajută și ai ajuns la liman, acolo unde nu
te vor mai spiona ochii de argos ai cutărui
profesor, unde severa disciplină de liceu
nu-ți va mai dirigia tot pasul, când nu
vei mai fi silit să te închizi între zidurile
tainice ale pretinoasei tale chilii studen-
tești sau să te afunzi în desușul vre-unei
promenași pentru a-ți suga în pace țiga-
reta; când nu vei mai căuta să traversezi
grăbit de-a stânga cutărei damicele gen-
tile pe o stradă cotită, ce ți se oferă mo-
mentan, pentru a te subtrage neadormiților
ochi ai profesorului tău de clasă; când nu
va trebui să-ți mai imbraci halatul deșan-
țat cu pălăria ciudată trasă pe ochi, spre
a înghiți câteva halbe la Gambrianus; când
nealterat de nimeni în mișcarea ta vei fi
avisat la propriile tale principii de viață.
Că vremea ți se scurge așa chinuitor de
agale în intervalul acesta, că fel și fel de
gânduri bizare, planuri nedesluite și pro-
bleme fictive de viitor îți sbuciumă creeri,
că nesiguranța și neștiința viitorului ți
aruncă o besnă de negură deasă, grea,
posomorâtă pe suflet, făcându-te tot mai
îndoiește tot mai nelămurit, mai sceptic,
toate, toate ți le prea cred.

Nețărnută dragoste de natură cu
toate ale ei, ce răsuflă printre șiragurile
simetrice ale naivei tale epistole, dragă
vere, mi-a produs în suflet emoțiile sfinte
ce mă copleșesc totdeauna, când într-o
noapte fascinatoare de vară, tolănit la
marginea livezii înflorite în aretul unei
păduri trag cu urechea cum crește iarba,
florile, brazil, pădurea.... Zici, că ți-a
plăcut ție totdeauna din frageda pruncie
și ți-e nespus de drag și acum să străbați
c'un dor nepotolit câmpiile, văile, dar mai
ales munții cu năitmile lor amețitoare,
cu codrii întunecați sălbatici. Niciodată
— zici — nu te-au alintat visuri mai
dulci, ca acolo'n natura purificatoare, când
trănit pe un pat de frunze, mai aspru
ori mai moale, freamătul lin, murmurul
jalnic ori duos de doină al pădurii, ți-au
închis încetinel pleoapele, iar miile de
lighioane de prin erburii: fluturi, gândaci,
țânțari, coropișnite ți-au desmierdat mai
plano sau mai vivace auzul cu sisăitul și
ciripitul lor sburdalnic.

Mai ales ozonul plin de parfum și
balsam volatil al brădetului și lăricei,
— zici — simți cum îți îmbată mirosul,
cum ți se strecoară la inimă... da, și îți
umple pieptul de sănătate, de dor de viață.
Ce duet mai armonios, decât cel al cucu-
lui dela marginea crângului, al ciocăriei
în mijlocul câmpiei? Părășașele șgloabii de
munte, ce se rostogolesc devale grabnic
cu șipotul lor cochet și gălăgios, aci dis-
parând ca să reapară mai modeste, pentru
simțurile tale-i un farmec negrăit. Spui,
că le pricepi și glasul, povestea lor tăn-
guitoare uneori, da... minunat il, veselul
lor basm altădată.

* Animați din mai multe părți, chiar și
din România cu scrisori dela cunoscuți și necu-
noscuți, mai ales licești abiturienți pentru a îm-
părtași câteva îndicături asupra studiului și ce-
stiunilor silvice, am scris aceste.

Pe tine nici gerurile senine scilpitoare
ale ernei viforoase cu lițoliul ei d'alb,
imens adânc de omăt și troianuri sau cu
picuri reci... bolnave! nu te pot învrâjbi
cu natura sănătoasă. Cu pușca de omăt,
pe picioarele-ți cu cisme lungi sau pe ski,
tu le petreci ușor. Și cel mai strajnic
apetit l-ai avut totdeauna iarna în codru
sub copaci, la dogoreala unui foc sdравн
după 2—3 goane la mistreți, căprioare,
vulpi, epuri ori cocoși de munte în ceata
cătorta ortaci bine dispuși. Niciodată o
dușcă de vin nu ți-a încălzit oasele, nu
ți-a căzut mai bine ca atunci, niciodată
conversație mai naturală, mai vie, mai
sfântă ca atunci nu ți-a venit pe buze,
nici dispoziție sufletească mai sănătoasă,
mai senină, mai fericitoare ca atunci și
nici somn mai ușor și mai adânc... mai
sănătos ca noaptea aceea nu ți-a cuprins
membrele. Hei! ce nefericit cine n'a gus-
tat din aceste adevărate bucurii ale na-
turei.

Vicisitudinile vremii — spui — cu
strapațe nevinșe n'ai cunoscut, nu vrei
să cunoști. Natura eternă, liberă ți-a fost
totdeauna elementul tău. Ai simțit însuși
cum ea te face pe îndelete mai bun, cum
ți picură în suflet nobleța inimii, agerim-
ea spiritului, uitarea răutății omenesti,
cum revarsă asupra-ți bucurii mari, mân-
găeri multe.

Dintre ocupațiunile intelectuale îți
stărnesc totdeauna cel mai nesațios inte-
res misterele cosmosului, știința naturii,
a fapturilor ei organice și anorganice cu
normele ei vecinice, cu legile încă enigma-
tice ale compozițiilor materiei, raportu-
rile lor geometrice și baza lor matema-
tică. Ți-e dor și drag a munci o viață ne-
curmată alături cu natura neprihănită la
sublima ei operă de regenerare și repro-
ducere, la crearea și înmulțirea a nouă
bunuri economice pentru ușurarea traiului
omului, al neamului nostru sărac, a cărui
soarte tigorită îți coace ca o bubă rea la
inimă, a face muncă voioasă, liniștită și
rodnică, ce dă mulțămirea superioară a
sufletului.

Așadară astea ți-s inclinările iubite.
Și acum, cum stai la răspântii, ai vrea
să-ți dedici viața unei carieri pentru a-ți
face cursul prin lume mai pe nesimțite,
mai ușurel, dar ori cum n'ai vrea s'o rupi
cu natura. Mă întrebi deci asupra unor
detalii din viața forestierilor, din pregăti-
rile și ocupațiunile inginerilor silvici. Ei
bine, bucuros la sfat!

Conchizând din cele comunicate de
tine, dragă vere, mărturisesc vorca, rar
poți întâlni o personalitate cu vocațiune
mai pronunțată pentru o carieră, precum
este a ta pentru silvicultură. Aproape toate
manifestațiunile vieții unui inginer silvic
își au germenele în taințele flinței tale.
Poți cânta și tu pe-o strună cu anticul
Horatius: *Ego rura amo silvasque inglorus.*

»Nimic nu e mai lesne la vârsta a-
ceasta fericită, care ține dela 18 până la
25 ani, decât a te înamora de natură cu
munții ei, cu marea, cu pădurile ei«, zice
Lules Fayot în celebrul său op »Educația
voinețic«. »Nimic mai frumos, nimic mai
folositor, nimic mai nobil și mai demn de
omul liber, decât agricultură, a zis Ci-
cero, la ceoace tot așa de bine am
putea adauge și silvicultură«. Nu ai de-a
face în domeniul ocupațiilor silvice cu
atâtea sofisme sucite, cu atâtea patimi
dușmane și capriții egoiste, ca'n mai toate
celelalte îndeletniciri »sociale«, viața ta
se învârte mai mult între estimele vii, in-
sufletește, dar negrăitoare ale naturii nefă-
țărte, nemincinoase.

Ei dar astea ți-s'or părea poate mai
mult niște aberații romantice. Să revenim
deci mai limpede, mai precis la în-
trebarea ta, fiind că se poate de fideli și
obiectivi. Și ca să ne clarificăm mai bine,
îmi vei permite cu puțină răbdare să-ți
presint o mică enciclopedie asupra urmă-
toarelor tесе:

Urmările devastării pădurilor;
avantagiile indirecte publice ale pă-
durilor:
aplicațiunile tehnice ale lemnului;
folosul celorlalte produse laterale ale
pădurilor;
desvoltarea cultului forestier;
rolul inginerilor silvici și în genere,
în societatea omenească;
situația noastră economică;
cultura științifică a inginerilor silvici
și școala superioară de silvicultură din
Schemnitz cu referințele ei.

(Va urma)

Varietăți.

Ciobanul cel drept și vlădica. Era
odată un cioban. De cum și-a dat seamă
ce-i lumea asta, el a stat numai la oi. De
pușca, făcea binele; de nu, se ruga lui
D-zeu în legea lui și mulțamea Celui de

sus și de bine și de rău. În sat nici la
crăsmă, nici la biserică nu se ducea. Când
vedea chip de femeie, o ocolea. Așa a trăit
el multă vreme de-a ajuns flăcău tom-
natic.

Într-o vreme, mai mulți feciori de
gospodar s'au pus pe capul lui și l-au
scos din minți să meargă la biserică. Ca
să scape de ei li-a făcut gustul. Se spală
ciobanul frumos, se ferchezește, se îm-
bracă mândru și se duce la biserică. Era
o slujbă mare. Sfânta liturgie o făcea
Vlădica.

Cum intră ciobanul în biserică, vede
și pe bătrâni și pe tineri și pe femei și
pe fete și chiar copii cu ghibă (cocoasă)
în spate. La unii mai mici, la alții mai
mari. Numai el n'avea ghibă; și ca să fie
la fel cu ei ese afară din biserică și face
din mintean (cojocel) un boț mare și-l
vără sub suman în spate. Când îl văd
oamenii așa încep a se ghionți și a se
uita lung la el. Flăcăul vede lucrul ista
da' nu pricepe ce-i asta.

Iacă vine vremea de dat natura, pe
care o împărția Vlădica. Întâi iau natură
oamenii cei bătrâni, apoi bărbații însurați
și pe urmă flăcăii. Când se duce flăcăul
la Vlădica să iee natură, îl întreabă Vlă-
dica:

- Ce ai tu mă omule în spate?
- Ghibă, sărut dreapta, Părinte.
- De ce ți-ai pus-o?
- Ca să fiu la fel cu toată lumea
din biserică.
- Păi oamenii din biserică n'au ghibă.
- Ba au prea sfinte toți; unii mai
mari, alții mai mici.
- Și ce au ei în ghibă, că tu ai
făcut-o din cojocel?
- Au în ele păcate; cei cu ghibe
mici au păcate mai puține și cei cu ghibe
mari au păcate mai multe.

Vlădica pricepe că are în fața lui un
om bun și drept, cu darul lui Dumnezeu
de-a cunoaște pe cei păcătoși.

— Flăcăule, da' eu am ghibă în
spate?

- Știuția ta ai două, cinstite Părinte.
- Du-te măi băete, îi zise Vlădica,
în pădure cu oile și vitele tale, fă faț
te bune, că voi ce trăiți cu dobitoacele su-
teți scutiți de păcate.

Și flăcăul a părăsit satul și lumea și
s'a dus în câmpul cu florile în mijlocul
vitelor și prin păduri, unde păcatele nu se
țin după oameni.

(Auzită de la d-l A. Tenea din com. Adam-Tutova)
„Ion Cr.“ Culeasă de M. Lupescu.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Aprilie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartul prim
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME ȘTIRI.

București, 20 Aprilie. Eri la orele
11 a sosit în gara de nord mosteni-
torul tronului german, Wilhelm, în-
tâmpinat fiind de principele Ferdinand,
principele Carol, principele Carol An-
ton de Hohenzollern, de Maj. Sa Re-
gina Elisaveta, de curtea regală și
princiară și de autoritățile civile și
militare. Întâmpinarea a fost foarte
cordială. După prezentarea generali-
lor români și a prim ministrului Bră-
tianu și după trecerea în revistă a
gardei de onoare, principele Wil-
helm a fost întâmpinat de regina și
de principesa Maria. S'a format apoi
cortegiul, care a străbătut între urale
însufletește până la palat, unde prin-
cipele Wilhelm a fost întâmpinat de
regele Carol. În decursul zilei de eri
principele a vizitat orașul. Seara ora-
șul a fost splendid iluminat. La 9 ore
s'a făcut o impunătoare retragere cu
torțe.

Viena, 20 Aprilie. Toate puterile
au declarat până acum că primesc
abrogarea articolului 25 din tratatul
de Berlin, așa încât afacerea din Bos-
nia este definitiv regulată.

Constantinopol, 20 Aprilie. Garni-
zoana din Stambul este complet izo-
lată și în neputință de a intra în ac-
țiune pentru salvarea Sultanului. Tru-
pele din Adrianopol și Salonic se con-
centrează în apropierea capitalei. Cheile
fortărețelor din jurul orașului sunt în
mâinile lui Mukthar pașa, cel mai bun
general turc, care este un dușman al
Sultanului.

Constantinopol, 20 Aprilie. Se sus-
ține svonul că Sultanul a fost con-
strâns să semneze decretul de ab-
dicare.

Philipopol, 20 Aprilie. Din Adr a-
nopol au plecat două regimente cu
un efectiv de 850 de soldați spre a
se duce la Constantinopol. Ofițerii ti-
neri turci, din Ceatalcea, temându-se
că după sosirea la Constantinopol
aceste regimente ar putea trece în
tabăra reacționarilor, au încercat să
le înduplece ca să se inapoieze la
Adrianopol. Cele două regimente se
refuzând, s'a incins o luptă între ele
și trupele din Salonic, cari au rămas
biruitoare. Din partea trupelor din
Salonic au căzut patru ofițeri, între
cari și maiorul Nuribey. Trupele din
Adrianopol au pierdut 3 ofițeri și un
uleman. Știrea despre această luptă
a produs o panică în oraș. 600 de
familii au plecat spre Scutari.

Constantinopol, 20 Aprilie. Car-
tierul general al trupelor tinerilor
turci se află la Hadamor, unde a so-
sit și Talad-bey, președintele Turcilor
tineri, fiind primit cu mare entu-
siasm.

Glume.

La examenul de istorie.

— Ce a făcut Christofor Columb pu-
nând piciorul pe pământul Americii?
— S'a grăbit să puie și celalalt
picior.

Logica.

— Oh! femeile! Mi-ai spus că ai să
mă iubești toată viața!
— Se poate dragă, dar nu știam că
ai de gând să trăești atâta!

Bibliografie.

„Compassul Românesc“ de N. P.
Feltescu partea I. și II. care conține și
legea comerțului. Se poate procura prin
librăria A. Muresianu, Brașov. Prețul an-
belor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu

Redactor respons.: Victor Branșescu

Copii născuți fără vreme

prin Emulsiunea lui Scott scapă de
decadență, revin earăși la puteri, și
tărie normală.

M I I

de părinți îngrijați a fost plini de
de bucurie întoarcerea iute spre bine.

Și în cazul când respinge
laptelē

Emulsiunea Scott

o ea bucuros și se miss-
tue ușor. (5)

Varitate numai cu
marca — nescutul —
ca semn de garanție
a procedurii lui
Scott.

Prețul unei sticle origi-
nale 2 coroane 50 bani.
Și vara se poate folosi
cu efect foarte bun.
Se capătă în toate
farmaciile.

Prospect.

Adunarea noastră generală din 27 Martie a. c. a luat cu privire la urcarea capitalului social următorul concluz:

Capitalul social se urcă dela 2.400,000 la K 3.000,000.

In acest scop se vor emite 3000 acții nouă de câte K 200 sub numerii curente 12,001—15,000.

Din această emisiune 750 acții cu drept de a participa la dividendă cu începere dela 1 Ianuarie 1909 se dau acționarilor „Lugoșanei“ din Lugoșana, fuzionată cu „Albina“ în schimb pentru 1500 acții de ale „Lugoșanei“, 2000 se rezervează pentru acționarii actuali ai institutului, iar restul de 250 se va vinde în favorul Fondului special de rezervă.

Relativ la cele 2000 acții rezervate pentru acționarii actuali ai institutului, fiecare acționar are dreptul de preferință să opteze tot după 6 acții vechi trecute pe numele lui în registrul acționarilor (§ 7 al Stat.), pentru câte o acție nouă.

In acest scop, pentru complectarea numărului de 6 se pot cumpăra drepturi de optare dela acționarii, cari nu optează — fără nici o taxă de transcriere.

Abateri dela condițiunea ca acțiile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual se pot admite numai erezilor, cari vor dovedi: că proprietarul vechiu a răposat, că ei sunt îndreptățiți a moșteni acțiile vechi înregistrate pe numele decedatului, că s'a pus la cale procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. Această excepțiune însă se poate admite numai până la termenul fixat pentru însinuarea optării. Astfel de acții se vor elibera îndreptățiți or numai după predarea judecătorească a eredității.

Prețul acțiilor se va plăti în senzul §-lui 9 al Statutelor în cinci rate trilonare egale și anume:

- prima rată până la 1 Iulie 1909;
- a doua rată până la 1 Octombrie 1909;
- a treia rată până la 1 Ianuarie 1910;
- a patra rată până la 1 Aprilie 1910;
- a cincia rată până la 1 Iulie 1910.

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Acțiile nouă nu vor participa la dividendă anului curent, ci acționarii vor căpăta numai 5% interese după capitalul vărsat, dela ziua sosirii banilor la casa institutului până la ultima Decembrie a. c. Vor participa însă la dividendă anului viitor, din care motiv ratele a patra și a cincia se vor plăti cu 5% interese dela 1 Ianuarie 1910.

Față de acționarii, cari nu vor plăti ratele regulat, se va aplica §. 10 al statutelor.

Termenul pentru prima optare se fixează pe ziua de 15 Iunie a. c., iar pentru a doua il va fixa Direcțiunea institutului numai în cursul lunii Iulie a. c.

Acțiile cari nu se vor subscrie până la acest termen se vor vinde tot în favorul Fondului special de rezervă.

Acțiile nouă se vor data din 1 Iulie 1910.

Deodată cu prima rată se va plăti la fiecare acție o taxă de câte K 10. — pentru acoperirea speșelor.

Această taxă se va conta la Fondul special de rezervă, din care se vor acoperi și speșele.

Intru executarea acestui concluz Domnii acționari să binevoiasă a prezenta acțiile (din emisiunile anterioare fără coalele de cupon) subsemnatei direcțiuni însinuând optarea pe epistola de pe contrapagină, iar acțiile „Lugoșanei“ menite a se schimba cu acții de ale noastre au să se prezenteze la Filiala noastră din Lugoș.

Considerând că nu toți acționarii își vor putea întregi numărul acțiilor vechi astfel ca să se poată divida cu 6, ei unii vor dori să vândă dreptul de optare pentru numărul superfluu, alții să-l cumpere pentru completarea numărului ce le lipsește până la 6: direcțiunea se angajază să mijlocească gratuit atât vânzarea, cât și cumpărarea.

In acest scop, acționarii actuali deodată cu însinuarea vor declara pentru câte acții nouă optează și câte drepturi de optare vor să vândă sau să cumpere?

Prețul dreptului de optare pentru o acție veche se fixează cu K 35 —, care are să se plătească deodată până la 1 Iulie a. c. la Casa centrală a institutului.

Intru cât nu s'ar oferi de vânzare atâtea drepturi pentru câte s'a anticipat prețul de cumpărare, se va face reducere, însă astfel ca fiecare reflectant să-și poată procura cel puțin câte o acție.

Sibiiu, în 2 Aprilie 1909.

Direcțiunea.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

1908		1909	
29 Martie		21 Martie	28 Martie
A c t i v :			
131.277,052	192742052 Reser. metal. aur 88391159	123.503,647	120.018,152
	38535000 „ Trate aur 31626993		
1.827,711	Argint și diverse monede	1.305,389	1.271,434
65.455,780	Portofoliu Român și străin.	55.925,799	53.068,971
7.561,900	*Impr. contra efec. publice 11766600		
16.696,334	„ „ „ in cont-curent 16974407	29.658,452	28.741,007
11.999,924	Fonduri publice	11.999.924	11.999,924
15.638,508	Efectele fondului de rezervă	15.296.433	15.296,433
3.238,121	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.177.121	3.177,121
5.935,168	Imobile	5.972.018	5.972,018
684.796	Mobilier și Mașini de Imprimerie	704.408	704,434
473.237	Cheltueli de Administrațiune	503.356	513,839
104.453,804	Depozite libere	102.669.064	103.621,210
14.965,745	Conturi curente	20.345.508	21.431,960
27.235.316	Conturi de valori	29.183.218	31.523.537
407.443,396		400.244,337	397.340,040
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
24.609,781	Fond de rezervă	26.414,884	26.414,884
3.634,520	Fondul amortis. imob. și material	3.893,778	3.893,778
261.813,140	Bilete de Bancă în circulațiune	254.351,200	250.411,900
932,151	Debânzi și beneficii diverse	915,411	998,268
104.453.804	Depozite de retras	102.669.064	103.621,210
407.443.396		400.244.337	397.340,040
	Scomptul 5%		
	* Dobânda 5 1/2%		

Ne mai pomenit de ieftin!

Din cauza desfacerei prăvăliei de încălțăminte **vând cu prețuri de tot ieftine**, atrăgând atențiunea

Onor. Public, că numai până la expirarea contractului 29 Sept. a. c. poate profita de această ocaziune rară.

Stelagele prăvăliei și aranjamentele de Nikel din Auslag încă sunt de vânzare.

Ioan D. Avrigeanu,
magazin de încălțăminte,

Brașov, Strada Porții Nr. 8.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta.
Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteii, tînturi de ureche, bătăle de inimă, sgârcliri de inimă, asemă, anșul greu, sgârcliri de stomac, lipsa poftel de mîncare, re- ceală la mîni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulațiunea neregulată a sîngelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu- lui se vindecă prin electricitate. — In concluzia mea se află atestate încurse din tôte păr- țile lumii, cari prefuse cu mulțime încercările mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori- ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co- po- de cu aparatul „Volta“, de ore-c „Cruce-Volta“ atât în Germania cât și în Austro- Ungaria a fost ofi-c- a oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut aprociat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în-deosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburf, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituțiune forte slăbi.

Expedițiie din centru și locul de vânzare pentru țoră și străinătate etc.

MÜLLER ALBERT. Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Aducem la cunoștiința On. public, că prețul apelor minerale și hygie- nice din depositul nostru din stra- da Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	1/2 litru — fl.
Boipatak	„ 12 „	„ — „
Matild	„ 16 „	„ 14 „
Borhegy	„ 16 „	„ 14 „
Baross	„ 16 „	„ 14 „
Elspatak	„ 14 „	„ 14 „

Fehérkő	„ 16 „	„ 14 „
Felsórákos Mára	„ 16 „	„ 14 „
Káson Salutáris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.
Horgász	„ 16 „	„ 14 „
Repati	„ 16 „	„ 14 „

Borszék	„ 28 „	„ 22 „
Sztojka	„ 28 „	„ 22 „
Eoholt	„ 28 „	„ 22 „
Hargitta	„ 26 „	„ 22 „
Székely-Selters	„ 26 „	„ 22 „

La cumpărare de 25 sticle oferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. p- Societatea pe acții a exploatării și exportării apelor minerale. (479,83—150)